

23. Antiikin loppu

Rooma heikentyi vähitellen

Roomalla meni hyvin, kun valtakunta laajeni. Kun laajeneminen päättyi, ei rikkauksia ja orjia enää saatu valloitetuilta alueilta. Myös Rooman hopeakaivokset alkoivat ehtyä. Suuren valtakunnan puolustaminen ja **armeijan ylläpito oli kallista**. Rooman huvitukset nielivät nekin paljon rahaa ja valtion piti kerätä kansalaisilta yhä enemmän veroja.

Kansa alkoi kapinoida, kun elinolot heikkenivät ja verotus kiristyi. Rooman rauhan aikakausi päättyi ja sisällissodat lisääntyivät. Tyytymättömyys keisareita kohtaan kasvoi, ja keisareiden murhat yleistyivät. Armeijan arvostus laski, sillä sen ylläpito oli kallista.

Kaupungeissa oli pulaa elintarvikkeista ja tavaroista. Niiden hinnat nousivat, ja kaupankäynti väheni. Lopulta **raha menetti arvonsa** ja palattiin vaihtokauppaan. **Taudit lisääntyivät**, kuolleisuus kasvoi ja valtakunnan väkiluku alkoi laskea. Ihmiset muuttivat maaseudulle ja kaupunkien väkiluku pieneni.

Heikentynyt valtakunta **jakaantui vuonna 395 Itä- ja Länsi-Roomaan**. Itä-Rooman eli Bysantin pääkaupunki oli Konstantinopoli. Länsi-Rooman pääkaupunkina jatkoi Rooman kaupunki, joka **tuhoutui lopullisesti vuonna 476**.

Roomalainen mosaiikki. Turhamaisuuden symbolit kallo, perhonen ja onnenpyörä kuvastavat välitöntä kuolemaa.

Rooman imperiumin tuho

Kuoliniskun Rooman valtakunnalle antoivat **ulkoiset viholliset**. Aasiasta tulleet hunnit hyökkäsivät 400-luvulla Eurooppaan. Pelottavan sotapäällikkönsä Attilan johdolla hunnit kukistivat vastustajansa armotta, ja kansat pakenivat heidän tieltään. **Usean vuosisadan ajan suuret kansanjoukot liikkuiivat paikasta toiseen**, myös Rooman valtakunnan alueelle. **Näitä kansojen liikkeitä sanotaan kansainvaelluksiksi**.

Tarinat Rooman rikkauksista houkuttelivat monia kansoja hyökkäämään sinne. Kun Rooma oli vahva, se kykeni puolustautumaan, mutta heikentyneenä se oli altis vihollisen iskuille.

Rooman tuhon myötä myös antiikin aika päättyi ja alkoi tuhatvuotinen keskiaika. Myös Bysantti heikkeni sekasortoisissa oloissa, mutta se välttyi täydelliseltä tuholta ja pysyi itsenäisenä valtakuntana lähes tuhat vuotta.

Pohjoisesta hyökänneet germaanit tunkeutuivat vuonna 476 Rooman pääkaupunkiin, ryöstivät sen ja suistivat viimeisen keisarin Romulus Augustuksen valtaistuimelta. Tämä merkitsi Länsi-Rooman lopullista tuhoa.

